

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

საბავშვო

საქართველოს საბავშვო ჟურნალი

სექტემბერი

№ 17

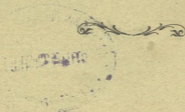
1910

მთავარი რედაქტორი

წელიწადი შედგება

შინაარსი.

- I—გმირი,—ღექსი, ი. კვდოშვილისა 3
- II—„გალეული“,—ე. თაძროშვილისა 6
- III—ფუტკარი და პეპელა,—(თარგმანი), ანსტასია შამა-
დაძისა 10
- IV—ორი მატყუარა,—(სადღესურა ზღაპარი ღექსად) ა. შან-
შიაშვილისა 15
- V—ნარვეი:—ა) რკინის გზა,—ბ) რებუსი და აღსნა 23

წელიწადი 80-VI.

№ 17

სამბეზგაი, 1910წ.

ტფილისი, ელექტრო-მეცნიერული ზიგზების გამოცემული კაზეტული ამხანაგობისა.

შინაარსი.

I—გმირი, — ლექსი, ი. ველოშვილისა	3
II— „გალეელი“, — ვ. თაშროშვილისა	6
III—ფუტკარი და პეპელა, — (თარგმანი), ანასტასია შამა- დაძისა	10
IV— ორი მატყუარა, — (საღვთო ზღაპარი ლექსად) ა. შან- შიაშვილისა	15
•	
V—ნარვეი:—ა) რკინის გზა, —ბ) რებუსი და აღსნა	23

პეტიტი.

ვხელას გამოვევიდე
 თოფ-სახჯლითა და ისრითა,
 ვადავეურიე შამბნარში,
 ჭინჭარი დამხვდა რისხვითა,
 მაგრამ არ შეუდრკი ვაჟკაცი,
 მალლა შევეიულე რისითა.
 სოკმა დამასვა ღუღუღო,
 სოკიც გაგეთულე წისლითა!

მიფრინავს, მივდევი, ბუჩქებში
 რაღაცამ წამოიწია,
 ვსედავ — რუსია მკელივით,
 ვსთქვი, თუ სიკვდილმა მიწია.

გულს ბაგი-ბუგი გაუდის,
 მკერდი მოსწია-მისწია.
 ვიფიქრე: შემჭამს ტუნ-მურა,
 აღარ დარჩება კვნიწია!

თურმე ბროლია ვოფილა,
 მომილაქუცა კუდითა,
 გული საგულეს ჩავარდა,
 ოფლს ვიწმენდავდი ქუდითა.

მაგრამ მე მაინც ჩემი ვქენ,
 არ ჩამოვესსენ ფრთოსანსა,

მიფრინავს, მივდექ ფეხდაფეხ
 ულვამ გძელ ფრთებით სოსანსა!

ეჭ, რაღა ბევრი მოგიუვეთ,
 არც თქვენ დამიწყებთ კითხვასა,
 ვისაც უნახავს ჩემი დღე,
 ის არ შემკადრებს კიცხვასა!

ასე ვიარეთ კარგა ხანს,
 წინ ის, მე—უკან მდევარი,
 ისე გავეველე ოფლშია,
 როგორც თაუზა მწვევარი.

ბოლოს რუს ჰირას დაეშვა,
 მეც გავეკარი ბაღასსა,
 მივცურებ მუცლით, ნელ-ნელა
 უპირებ წამოპარვასა!..

მიუახლოვდი, დავახტე,
 ჯან, ბიჭო, აბა, შენია,
 მაგრამ ხელი რომ გავშალე—
 ვნახე, მიც არაფერია.

მხოლოდ რუს ქუდი მიჭქონდა,
 მე დავრჩი თავით შიშველა,
 ბროლია უკან მიჭქეფდა,
 მაგრამ ვერც იმან მიშველა!

ფესი გადავადგი წეალშია,
 უცებ უკანვე ვისკეუნე,
 ბაუბუთა ჯარს და ლაშქარში
 კინაღამ გადავიღუპე!

ქუდი დავკარგე, ჯანდაბას,
 თავი დამიჩნა გპირია,

ჭურცი მომშვიდა სირბილში,
შინისკენ ვქენი ზირია.

ასე გათავდა, მძობილნო,
ამბავი გულად ბიჭისა,
წელს რომ არტუია სანჯაღი,
ნამონათღლი ფიჭვისა!

ასე გათავდა, მძობილნო!
ამბავი მონადირისა,
ვიცი, შორს წავა სასული
ხეშებრივ კვირთა-კვირისა!...

ი. ევდოშვილი.

„გალეული“.

გ. ნ. ჯიქია

ლო ზატარა როდი იყო, უკვე რვა წლისა გახდა, სწორედ წარსულ თვეს.

მაგრამ თვალი დაუდგეს ციებ-ცხელებას. ალაზნის ახლო-მახლო სოფლებს ერთბაშად მოსდებია და წვრილ-ფეხობა სანთელივით იღუვა. ილოც ციებ-ცხელებისაგან იყო შეჯვრებული. რვა წლისა არის, ნამდვილად რვა წლისა, მა-

გრამ შესედულება კი ექვსისადაც არა ჰქონდა; თვალები ჩანცვივნოდა, სახეზედ უვითელ-მწვანე ფერი უკრთადა, მკლავები ჩხირებივით დაჰკიდებოდა ჩამომხმარს ტანზედ.

— შვილო, ილიკო, სვალ დილაზედ საქონელი ჩვენებიანთ ბიჭებთან ერთად ალაზნისაკენ უნდა გარეკო; ახლა, შვილო, ზატარა კი აღარა ხარ, რვა წლისა ხარ, რვა წლისა; — შემოეხმაურა მამა ილოს კვირა საღამოს.

ილოს ალაზნის გაგონებაზედ ტანში ქრუნტელმა დაუბრა, მოაკონდა ამხანაგების ნალაზარაკევი, ის სიამე, რასაც ისინი გრმნობდნენ ალაზანზედ. უკვე გადაწვეტილი იყო; ილო დილაზედ ადრე წინ გაიგდებდა თავიანთ ორ ფურსა და ორ ხარს და სხვებთან ერთად ალაზნისკენ გასწევდა.

მართლაც და დილა-ადრიან დაუძახეს ამხანაგებმა.

— ბიჭო, ილო, დროით გამორეკე საქონელი, — უძახდა ერთი.

— ვინმლო ბატონივით დილის მიღი გამოხაცხო, — უძა-

ტებდა მეორე. თუძცა ასე აჩქარებდნენ ილოს, მანც ამოსვლისას ალაზანზედ იუვნენ.

— ბიჭებო, მოდი ერთი კარვად დავნაურდეთ, რას იტყვით, ჰა? — შეკვითხა ვანო, რომელიც ვეკლავზედ უფროსი იყო და, სწორე გითხრათ, „დიდებშიაც“ თავსა სდებდა.

— დანაურებაც დანაურებესა ჰქვიან, შვილონიან, ერთი მითხარი, რითი და რა გზითაო? — დავეითხა კოსტა.

— რითი და იორდანას სიმინდებო. მაშ, მწვანედ რის-თვის-ღა ხანსასებს? — მართლაც და ახლა-კი ვეკლა მიხვდა. თქმა და შესრულება ერთი იყო. კოსტას ბევრი არ უფიქრია და რამდენსამე წუთში ათი-ხუთმეტი ტარო სიმინდი უბიდვან გადმოუარა.

სულ ნახევარ საათას შემდეგ ერთ კისერ-მოღრეცილ თელის ქვეშ დიდი ცეცხლი გუსგუსებდა და ამის ნაკვერნსლებზედ სიმინდის ტაროებს ტაცა-ტკუცი გაუდიოდა. ილო სიმინდების საყარაულოდ დაესვათ, როგორც — ჯერ ეს ერთი — ხლად მოსული და მერეც ჰატარა და თვითონ კი სუთნივე იქით, დიდ ცაცხვის ქვეშ თხილაობასა მომაშობდნენ.

— შენ, ეი, გაღეულო, ე სიმინდები არ დასწვა, თორემ კიდევ ის არის, ბარემ კატასავით აიპარე მაშაშენთან, — გა-მოსძახა კოსტამ ცეცხლზედ აწითლებულს ალოს, რომელსაც „გაღეულს“ ეძახდნენ ტოლები მეტ-სახელად ტანის სიპატარავის გამო.

თვითონ კოსტაც გაცეცხლებულიყო, ს.პრახე გულში მოს-დგომოდა და იღრბობოდა, რადგან არმოცდა თორმეტი თხილ-ში სამი-ღა ჰქონდა და გაცხარებით ვვიროდა „მოთამაშე ვარ, მოთამაშეო!“

დანაურებაში შუა-დღე წამოადგათ და ვერც გაიკეს, თუ კამყნები ალაზანში როგორ ჩაჰპარვიუვნენ.

— ბიჭებო, აბა, ვინ წინა და ვინ უკანა, ვიძროთ ტანი-სამოსი, ვინ მოდის საბანაოდაო, — დაიწყო კოსტამ.

— დიდ მორევში, დიდში, იქით, კოსტავ, იქით! — უვირდუნ
ნენ აქეთ-იქით და თან გამაღებულნი ტანისამოსს იძრობდნენ.

— გალეულა, შენ რაღას უზინარ ბებერივით მაგ თელის
ქვეშ, წამო იბანავე, წამო, — უვეიროდნენ ილოს.

ილოსაც ბარემ უნდოდა ბანაობა, მაგრამ ცურვა რომ არ
იცოდა და დედამაც რომ დაარცხა, არ იბანაო, მაგრამ ამ-
სანაგების დაცინვამ უველაფერი დაავიწვა.

— იჰ, მშიძარავ, თითხე არ მიკბინო, ბაღლო, რისა გე-
შინიან?

— მართლაც და რისა უნდა მეშინოდეს, მეკვი კაცი არა
ვარ? — გაიფიქრა ილომ, თუმიცა კაცობამდის ჯერ ბევრი უკლდა.

იძრო ტანისამოსი და სიფრთხილით წეაღში ჩავიდა; ამ
სანებში-კი იმას ამსანაგები სულ ზვევით წასულიყვნენ დიდ მო-
რევში საბანაოდ; აბა, ამას ფესი იმათთან სად გაუწვდებოდა და
ისევ ნაპირში იწყო ბანაობა და თან ცდას არ აკლებდა, რომ
ცოტა შიგ შერეულიყო, ცურაობა ესწავლა.

ამსობაში ზვევიდან წამოსული ბიჭები ქვევით მობანავე
ილოს თანდათან უახლოვდებოდნენ და თან მათს ეიყინს და
სიცრულს ბოლო არ უნდა.

ილო ისევ გაუბედავად დაიპარებოდა ალაზნის პირ-პირ და
შიშისაგან სული ფრჩხილებში ეპარებოდა. როცა ღრმში შე-
ვიდა, შიგ წეაღში ქვას ფესა წამოჭკრა და წაიქცა.

— ვაიძე, დედავ, მიშველე... ეთ! — ერთი-კი წამოიყვირა
ილომ.

— არიქათ, ბიჭებო, ილო იხრჩობა, ჩქარა, ჩქარა!...

ერთმანეთს აჩქარებდნენ და ტეპა-ტეპებით წეაღ-წეაღ მორ-
ბოდნენ, ზოგი მოცურავდა, ზოგი ნაპირას გამოსულიყო და
იქიდან შველას აწვდიდნენ.

კოსტამ ილოს ფესში ხელი სტაცა. ილო უკონოდ იყო.
საშინელი ფერი ედო უველას, თითქოს დამნაშავენი არიან და
საშინელს განაჩენს ელიანო.

ამ დროს, სწორედ ბედზე, ცხენოსანი კაცი გამოჩნდა. მისი სახელი იყო გიორგი. მისი სახელი იყო გიორგი. მისი სახელი იყო გიორგი.

— ძიავ, ძიავ, შენი წირიძე, გვიძველე, ბიჭი კინაღამ დაგვეხსნა! — გასძახეს მგზავრსა.

მობრუნდა, მოხედა უცნო ილოს, თავ-დაღმა დაჭკიდა, ეურები დაუსრისა, ტანზე ჩოხის კალთით შეღვა დაუწყო და წამს გაიხსნა მოიყვანა.

ამხანაგების სიხარულს საზღვარს ვინ დაუღებდა?!

თოფის წამლევივით იფეთქა ამხანაგურმა სიუვარულმა, ეველას დაავიწყდა ცდოს გაღეუღი, მისი სისუსტე და, გადამტეხულ მხრუნველობით გატაცებულნი, ეველა ერთგულებს ეფიცებოდა.

ილო, ეს ზატარა „გაღეუღი“ ილო, მუდამ ეველასგან დაბრუნდებოდა, ღსენას არ იყო სძირად ჩვეული, მოცოცხლდა, გაგულოვნდა და ზღაპარად.

— დედაჩემო მითხრა, არ იბნაოთ, მაგრამ არ დაუჯერე!

— ნუ გეძინან, ილო, სვალადან ბანაობას გასწავლით, აგე ზიმ დიდ მორევიმაც იბნავებ.

— ილო გულდასმით ისმენდა ამხანაგების ნაღაპარაკებს და ჩუმ-ჩუმად იღიმებოდა.

ვ. თამარაშვილი.

ფუტკარი და კეკელი.

(თარგმანი)

სულსე მიფრინავდა ჰეპელა და შემოეკარა ფუტკარი.

— საით, ჩემო კარვო? — ჰკითხა ჰეპელამ.

— მომშივდა, დაიბუ, მინდა ვისადილო.

— ძამ, ამხანაგები ვუთფილვართ, — მხიარულად ჩამოართვა სიტყვა ჰეპელამ, — გაფურინდეთ ერთად, გავფრინდეთ, გენაცვა...

გაფრინდენ რამდენსამე საყენსე, მშვენიერს მობიბიე ბალასში აჭრელელებულიყუნენ თეთრი და ვარდის ფერი იონჯის კვავილები.

— ზი, საჩყენო სადილი, — სთქვა ფუტკარმა, — დაკვძენეთ და შევეცავთ.

— უჰ, არა, — სიზღით დაიღრიჯა ჰეპელა, — ეს იონჯის კვავილები მეტად ეოკვდელიურია, მეტად უბრალოა ჩემთვის. ჩემთვის საჭიროა ვაბოფნო უფრო სასიამოვნო, შესაქცევი და რჩეული საჭმელი. გაფურინდეთ სხვაგან.

— არა, ჩემო კარვო, — უბასუსა ფუტკარმა, — ამ შემთხვევაში ჩვენ ერთმანეთს ვერ უამხანაგებთ: მე საქმე მაქვს, არ ჩვენისათვის არა მცალიან და ამასთან თეთრი იონჯის კვავილები, მართალია, დიდი რამ სამაგაღლითო არ არის, მაგრამ სავსეა მთლად თაფლის წყენითა. შეხედე, მისი ჰაწია ფურცლები რანაირად გაქვინთილია სიტკბოთი და სურნელოვანებითა! უჰ, რა მშვენიერება!

ამ სიტყვებთან ერთად დააფრინდა მძვენიერს თეთრს ვილს და მადიანად დაუწყო წოვა სურნელოვანს წვესს.

ჰექლა გაფრინდა ქვეით.

ზიზღით ოდნავ გადაავლო თვალი მწვანედ მობიბინე მინდორს, რომელიც სახეს იყო სხვა და სხვა ნაირის სურნელოვანის ევაველებითა.

— უჰ! ეველა ესენი შეტად მოსაწეენია! არა, ჩემისთანა მძვენიერს და ლამაზ ჰექლასათვის ბუნება უნდა ინახავდეს საგანგებოდ რასმე უფრო გულმისავალს და სასიამოვნო საჭმელს.

და კვლავ მიფრინავდა უფრო შორს.

ამასობაში მადან თანდათან ემატებოდა და შექმდებოდა ცოტ-ცოტათი შიშხილმაც კარვად აგრძნობინა თავი.

ჰექლა ზვევიდგან ათვარიელებდა, ჰქუტავდა თავის ზაწია თვალებს და ბოლოს დაიწყო უკმაყოფილოდ ლაპარაკი:

— ეს კარგი ამბავია, აი! ლამის შიშხილთ მოვკვდე. სასიამოვნო და კარგი ლამის ვერა ვიშოვნო-რა, ცოტათი შესაფერისი მანც ვნახო რამ!

ის იყო უნდა დამკვებულიყო ევაველზედ, რომელიც გადაჰხვეოდა ბალახებს, მაგრამ მოჰკრა თვალი შორს მალაღს გაღავანს, საიდგანაც მოსჩანდა აუვავებული იასამანის ტოტები.

— უჰ, — შეჰვეირა სინარულით ჰექლამ, — გაღავანს ტუეილად არაფერ ააშენებდა, თუ მიგნით უფრო კარგი რამ არ იქნის, ვიდრე იასამანია.

საჩქაროდ მიფრინდა გაღავანთან, ტრიალით გადაფრინდა იასამანზე და მას თვალს წარმოუდგა მძვენიერზე უძვენიერესი ევაველთა კრება. ჰექლას სიხმრადაც-კი არ მოსჩვენებია თავის დღეში ამისი შესავსი რამ.

რა უნდოდა თვალს და გულს სასიამოვნოდ, რომ აქ არ იყო! მძვენიერად გაფურჩქნული, ნახი, ეველა ჯიშისა და ფერადის ვარდები ამძვენებდა იქაურობას.

ეველა ეს სად შეკრიგეს და შეახამეს ერთი მკონცხისა და რანაირის კემოვნებით არის ჩართული ერთმანეთში და ღამას სურათებად გამოეყვანილი.

ეველა ეს წარმოადგენდა სსვა ქვეყნიურს, უნახავს სამეფოს, სამეფოს სილამაზისას, სინებეზრისას, ეოველნაირის სინარულიას და სიტკბოებისას.

ეველა ეს უხვად გაფურქნული, მრავალ-ევაკილოვანი, გაბრწყინებული თავისის ფერადობით და მასთან ჩუმად და ნაზად მოაღერსე!

ეველა ეს სასწაული, თილისმა, სუნთქავდა სურსკლოვანებითა, თრდოდა, იდიშებოდა, თავისკენ იხილავდა, თავს იქებდა, ევედრებოდა და ჭიბღავდა უცნაურის ძალითა.

ზეველა ძლივს სუნთქავდა ძველვარებასაგან, ძრთელმა და მრავალნაირმა სურსკლოვანებამ თავბრუ დაახვია საცოდავსა.

— ჰოო, სწორედ ეს, ეს არის ჩემი შესაყერი და საკადრისი! სწორედ ეს არის ის, რასაც ვნატრობდი და მინდოდა და უნათოდ ეველა ეს მშვენიერება შელოდა მე.

— შეხედეთ, რანაირად შეძახიან და უნდათ დამტკბონ თავიანთის ნექტარით!

— აბა, ანლა აღარ დაგვარება დროს.

ზეველამ დახუჭა თვალები, დაემო მიწს, ვახანლა ისევ თვალები, თავბრუ დასსმულმა დაიწყო ტრიალი ევაკილთა შორის. საქმე ის იყო, რომ ერთად ეველას ვერ იგეშებდა და არჩევას კიდევ ვერ ახერხებდა მეტის მეტ ძველვარებითა.

იტრიალა ასე უთავბოლოდ, შემდეგ გაჩერდა ჭაერში და თან საცოდავად იგუშმავდა ფრთებსა.

— მართლაცა და ეს რასა ჭკავს? ეველა მე შეძახის, თავისთან მიწვევს, სომ არ შემოილიან იმდენად გავსაწილდე, რაც ბე ევაკილები, ავარჩევ უფრო დირსს, მშან საშინლად. ან-კი რაღა ვარჩიო, ეველა ამათგანი კარგია და კემრიელი წვენი აქვს.

ჰეპელას უნებურად დაეხუჭა ისევ თვალები, დაქმო მითხროს მკარამ ისევ რაღაც ძალამ გაახერა ჰეპელა.

შესაბრძლისად იუერებოდა აქეთ იქით, მოეხვეწა ვითომ ევაზილები განკებ ასელებდნენ.

— აბა, ჰა, გამოიცან, რომელია ჩვენში უფრო კარგი! აბა, არ შერცხვე და არ მოსტყუდე, ლამაზო!

ჰეპელა უფრო და უფრო შეიპურო შიშმა, ვაი თუ შევცდე, ვერ ავახრჩიო და შევრცხვე. საით წავიდე მამინ?

ამ საშინელის ფიქრებით გატაცებული ჩვენი ჭრელი ჰეპელა, ხან თავბრუ დასხვეული ტრიალებდა და ხან გაჩერდებოდა საწულად და თვალებით ეკითხებოდა ევაზილებს:

— შემიბრძლეთ, სუ მასწავლებთ, თქვენ თვითონ მიძითითეთ, რომელია თქვენში უფრო კარგი, რომ იმასთან მიუფრინდე.

ევაზილები სულგანახული ცბიურად შეჭყურებდნენ, იღიმებოდნენ, ირსუოდნენ ერთმანეთისაგან და თითქო ისევ თავი-სას იძეორებდნენ:

— აბა, ჰა, მშვენიერო ქმნილებაჲ, ვის აირჩევ ჩვენ შორის?

ამასობაში დრო გადიოდა, საღამომ თავისი სიგრილე მოჰყინა არე-მარეს, დაღლილობამ და შიშშიღმა გამოაცვალა ღონე სუსტ ჰეპელას და დაეცა განურებულს ქვიშასედა; გული თითქმის უწუნდა და საფეთქლებში ძალსედა უცემდა ძარღვები.

ცოტა ხნის შემდეგ მოვიდა გონს და სთქვა:

— რა დამეძართა? ხომ არ გავკვიდი? სირცხვილიც კია, ამდენს მშვენიერს ევაზილებში შიშშილით მოვევდე! ამიტომ გადასწვევითა ჰირველსავე ევაზილსე შეფრენილიყო და თავისი შიშშილი დაეკაპოფილებინა. წამოხტა უცებ, წინ არც-კი დაიხედა, გაექანა და ჰირღაჰირ ვარდის კვალს-კი დაეკახა, რომელმაც მწარედ უნსვლიტა.

— კბადლობ, ევაზილთა ძეფეჲ, კბადლობ, — მწარედ ჩაილა-ზარაკა. — მხოლოდ რისთვის ნეტა?

ფრთებმა თავისთავად აიტაცეს ზეშელა მადლა, მორის ცხელი
 ცბიერ ევაგილებიდან და ცრემლები მორეული ზეშელა კანაფ-
 რინდა იასამინს იქით გადაეანსედ.

ზეშელამ იგრძნო, რომ ღონე სრულიად გამოეცაღა, ძლივს
 ძლიობით მიადწია მინდორს და მკვდარივით დაეცა მძვინიერს
 ამწვანებულს ველსად.

მინდორის გრალმა და წმინდა ჭაერმა მოაბრუნა საცოდავი
 ზეშელა; ევაგილების სურნელოვანებისაგან თავბრუ დასძქულს
 ცოტ-ცოტათი გაუგრილდა თავი, სუნთქვაც გაუადვილდა და
 მიმძიღმა უფრო აგრძნობინა თავისი ძალა.

მიხედ-მოიხედა და დაინახა ისევ თეთრად გადახატული
 იონჯის ევაგილი.

მიცოცდა ძლივს ძლიობით მასთან, აცოცდა ღეროდან
 ევაგილზე და დაუწყო ხარბად წოვა გემრიელს წვესს.

ამ დროს საიდანაც გამოუფრინა ნაცნობმა ფუტკარმა და
 ჭკითხა:

— როგორ? კანა ძაგაზე უკეთესი ვერაფერი იშოვნე? კვ
 ხომ არ მოგწონდა?

— ოჰ, როგორ არა, უიშოვნე, ძალიან ბევრიც, მაგრამ,
 ეჰ, რა ვიცი, დავიღალე, ესეც ძალიან კარგია, გემრიელია და
 მასთან უფრო უბრალო; იმათ დამტანჯეს სულ...

სთქვა ესა და ისევ დაუწყო ევაგილის მადიანად წოვა.

წყვიანი ფუტკარი მიჭსვდა, როგორც იყო საქმა და სი-
 ცილით უბანუნა:

— კიდევ ეგაა, სეშო დიაჲ, — რაც უბრალოა, უფრო კარგია.
 რაზე მოიკალ ხქამდის მიმძიღათ თავი? ანატასია მამალაძისა.

ორი მატყურა.

I

ყო ორი მატყურა:
 დათუბ და ჰეტრიკელა;
 სიცრუითა ვანთქმულიუვნებ,
 მათ იცნობდა სოფლად უკმაღ-

დათო ქართლში ბინადრობდა,
 ჰეტრიკელა — იმერეთში;
 თითოს მათგანს ტყუილი რამ

უნდა ეთქვას სამჯურ დღეში.
 ერთხელ დათოს ერთი დიდი

შინ ტომარა მოეტანა;
 ხაესით მაგრა გაეტანა,

‘ხედ კი მატყელი დაეტანა
 და წაეღო იმერეთში

სელით სელზე განსაწვიდად;
 ერთსა მთაზე დაესვენა,

დადღილიყო იგი დიდად.
 მკმოჭუროდა ჰეტრიკელა,

თან ჭქონოდა მას ტომარა;
 ნაჭუჭებით გაეტანა,

‘ხედ ნაცოზი დაეუბრა.

— გაძრჯობა!

— გაგაძრჯოს!

— სად მიდიხარ? რომელ მხარეს?

— მე მივდივარ იმერეთში,
მატელსა ვუიდი— მკირფასს რამეს!

— მეც მივდივარ ქართლისაკენ,
გასასუიდი მიმაქვს თანა;
ვფიქრობ, რომ იქ არ ენახოთ
ძმაგ, ნიგოზი ამისთანა!

— მაშ, მოდი და შეუცვალეთ
ტვირთი ძმივე ერთმანეთსა;
დავბრუნდები ისევ ქართლში
და შენ კიდეც— იმერეთსა!
მე შენ ნიგოზს გაგიუიდი
და შენ მატელი გაძიედე;
გაუსწორდეთ, როს შევხვდებით
ერთმანეთსა შემდეგ კიდე.
შევიძვირებთ ამით ტანჯვას,
არც ტარება დაგგვირდება;
არ დაკვარავთ დროს უბრახლოდ,
შრომა სახლში მოგვიხდება.
შეტრეს ახრი მოეწონა,
და თან გუელში ილიძება;

ამბობს: ასლა მოვატყუებ,
 და ტყუილი ეს შემჩნება.
 ტომარები ერთმანეთსა
 გაუცვალეს ვითომ გულით;
 თაყ-თაყიანთ სახლისაკენ
 გამობრუნდნენ სინარულით.
 აღარ სჩანდნენ, მოეფარნენ.
 რა ცოტა გზა გაიარეს,
 ჩუმად გახსნეს ტომარები,
 მაგრამ შიგ კი სხვა რამ ნახეს.
 მოატყუეს ერთმანეთი,
 ორივესა ეცინება;
 „უნანაუთ შემდეგ და გამოვცდით,
 თუ უონალი ვინ იქმნება!“

II

გავიდა ხანი.
 კიდევ შემოსვდნენ;
 ერთმანეთს კრძალვით
 მიემშვიდობნენ.
 დათომ შესცინა
 ზეტრიკელასა:
 —მე ვატყუებდი
 სოფლად ეველასა
 და, თუ შენც, მძო,
 მომატყუებდი,
 მაგას ვერას დროს
 ვერ ვიფიქრებდი!
 —იმე! აბა, რა
 განაკვირია?

მე ოცს ვატყუებ
 უოველ კვირია!
 —მაშ, დაეძმობილდეთ,
 ვიცხოვროთ ერთად;
 აწ ვიმუშაოთ
 ჩვენ ჩვენსა ნებად!
 და დაძმობილდნენ.
 გზასა გაუდგნენ.
 მოჯამაგირის
 ადგილს ეძებდნენ.
 ბეჭრი იარეს.
 ბოლოს შეიტყეს,
 რომ ერთს დედებურს
 მოჯამაგირე
 უნდოდა ორი;
 მივიდნენ, სთხოვეს:
 ჩვენ ბგვიუვანე;
 უოჩალები ვართ
 და გულით სწორი.

დედებურმა ასე უთხრა:
 — მიმიღისხართ ამ ზირობით;
 ერთმა უნდა ეზო ჰგავოს
 სალამოს და დილაობით.
 არ დაბედოს თვით ნამცეცციც,
 უნდა კარგა ასუფთავოს
 და ნაგავი უშიძრად
 სხვის ეზოში გადაჰქაროს.
 ძეორემ კი ჩემსა ძროხას
 დიდის ზრუნვით მოუაროს;

ამწვანებულს მინდორ-ველად
 საბალახოდ დაატაროს.
 ძროხა იგი გაწვრთნილია,
 იცის ცეკვა და დავლური!
 თან ატაროს ეს დაირა,
 ჩანგური და სალამური.
 შეისმინეთ დარიცება,
 ნურას იტყვიით თავის ქებით;
 თუ შეიძლებთ სამსახურსა,
 ამ ზირობით დამიდევით.
 —თანახმა ვართ!— უპასუხეს.
 კავაკვირვებთ შრომით ვეელას!
 დათო ესოც ცოცხითა ჰეგვის,
 ძროხა ერგო ჰეტრიკელას.
 დათომ ესო რომ დაგაგა,
 ნაგავს თავი მოუყარა;
 არც აცევა, არც აცხელა,
 სხვის ესოში გადაუარა!
 ჰატრონებმა დაინახეს,
 მისცვივდნენ და მაგრა ბეგვეს;
 ცემისაგან დაეყვილი
 სახლში ძლივსლა მოახვენეს.
 ახლა ნახეთ, ჰეტრიკელას
 რა შავი დღე დაემართა:
 გაიუვანა ძროხა ველად,
 ის მსწრაფლ მთისკენ გაემართა.
 ძროხა მიხტის, მიკუნტრუშებს,
 არაფერს არ ერიდება;
 რა მოვალა ჰეტრიკელა,
 სალამოს შინ დაბრუნდება;

უნახავს დათოს შეწუსებულს,
 ჰკითხავს: ეგრე რად სწევხარო?
 — ეჰ, რა გითხრა, ჩემო ძმაო,
 გუნებაზე ვერა ვარო!
 მესობელმა დამპატიჟა
 და სადილი გამიძარტა;
 ღვინო მეტი მომიფიდა,
 ცუდი საქმე დამეძარტა.
 ძლიერ ბევრი ვიქეიფეთ,
 ივსებოდა შევებით ვეველა;
 ამისთანა მასწინმლისა
 ოჯახს მისცეს დმერთმა შეველა!
 — მეც მინდორში კარგად ვიუხვ,
 თანა მქონდა სალამურე;
 ჩანგური რომ ავაუოლე,
 დაუარე თვით ლეკური!
 გაგვირდი, როს დავინახე —
 ძროხაც ჩემთან კუნტრუშობდა;
 ეოველ კუთხით სანახავად
 ბლომად ხალხი იქ მოგროვდა.
 ვცეკვავდით და ვთამაშობდით,
 სიმღერის სმა შორს ისმოდა
 და ძროხა კვლავ იქვე ახლო
 კარბოდა და გამორბოდა.
 — მამ, ძმობილო, სვალ მე წავალ,
 მსურს ვიხილო მთა და სერი;
 შენ კი წადი მესობელთან,
 ერთი მაგრა გამოთვერი!
 ჰეტრიკვლა დაუთანსმა
 სისარგულით, აღტაცებით;

ის იქ ძროხამ არბენინა,
 მიაძვავეს ეს აქ ცემით!

III

იმ ღამეს რჩევა შეექმნათ:
 ავღგეთ და გავიზარეთო;
 აძღენი ტანჯვა ვიკმართო,
 აძას ვის მივებარეთო?!

და გაღასწუვიტეს გაზარვა,
 წასვლას ორივე ჰბედავდა;
 მაგრამ რა ექმნათ, გარედან
 ბებერი კარებს ჰკეტავდა.

— მოდი, — სთქვა ჰეტრიკელამა, —
 ეს რჩევა ჩინებულია;
 სკრხი და აზრი მოვიხმოთ,
 რაც ვეველებს მიღებულა.

ეს ძროხა დაუკლათ ორივემ,
 ჩავდოთ ამ ტომარაშია;
 ერთმა მეორეს უკიბოს,
 გავიუოთ გარედ, კარშია.

— კარგი იქმნება! — სთქვა დათომ.
 შინ ოჯახსს მივცემთ ღსენასა;
 მე უფრო დანიერი ვარ,
 არვისგან ვითსოვ შევლასა.

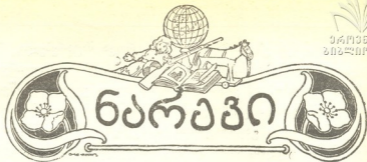
ჯერ სორცს აუხიდავ ჰარკითა,
 შემდეგ ავიუვან თოკითა;
 ისევე ჩქარა წავიდეთ,
 როგორც მოვედით შორითა!

ასეც მოიქცნენ. ერთი უკიბებს,
 დათო კედელსა ზე აცოცდება;

ჰეტრემ იფიქრა: ასწევს ტომარას,
 მე აქ დამტოვებს, რა მეშველება?
 ადგა და ჩაჯდა თვით ტომარაში,
 სორცაც ცოტა რამ თან ჩაიტანა;
 — ასწიე მაღლა! შესძახა დათრას.
 დათომ ასწია და აიტანა!
 სურგზე მოიგდო, გზასე გადასტა,
 მიდის საჩქაროდ, მიუხარიან,
 ჰგონია, ჰეტრე იქ დავტოვეო,
 შინ მივალ სორცსა დამიმაღლიან!
 ნაბიჯს უმატა. აღარა დგებ, —
 მირბის სახლისკენ, მიეჩქარება;
 შინ მიიტანა, გასსნა ტომარა
 ჰეტრე ღიმილით ამოცოცდება.
 და ეტევის ჰეტრე ტუჩზე ღიმილით:
 — გამაღობ, რომ მსიდე შარა-მანძილი;
 იქ მეკობრობას რაღა ფასი აქვს,
 სადაც არა ვართ გულით ახდილნი!
 თავი ვანებოთ აწ მოტეუებას,
 ვიცხოვროთ ძმურად და სიუვარულით;
 მტერი ვერ დაგვმლევეს, მსწრაფლ აღვივსებით
 სიმდიდრით ვინდა თუ სისარულით.

ა. შანშიაშვილი

რკინის გზა.

(თარგმანი)

ბავშვებმა ერთმა-მეორეს უნდა მოჰკიდონ ხელი წელზე, ან სარტყელზე და გამწკვრივდნენ ჯაჭვივით გაბშულნი, მატარებელის მზვავსად.

ზირველი ბავშვი შეძანქანეა, სულ ბოლოში—კონდუქტორი, შუაში-კი ვაგონები. ამნაირად მწკვრივად უნდა გაიქცნენ და სადგურებზე, ესე იგი დანიშნულ ადგილებზე, შეჩერდნენ. რასაკვირველია თავის დროზე უნდა ისმოდეს სტვენაც, ზარის რეკაც, მატარებლის ქშენაც და სხვა.

გზაში შეიძლება მოხდეს სხვა და სხვა შემთხვევა. მოხდება თუ არა უბრალო დაბრკოლება, კონდუქტორი მაშინვე განაფრთხილებელ ზომებს იღებს, უსტვენს შეშინებული და აჩერებს მატარებელს. აჩერებს ამნაირად: რაც ძალი და ღონე აქვს მაგრდება ფეხებით მიწასე და, რამდენსაც უნდა ეწეოდნენ, სცდილობს დასძლიოს, არ იძვრის ადგილიდან. ასევე იქცევიან ბოლო ვაგონებიც, სანამ მატარებელი სრულიად არ გაჩერდება. მაშინ კონდუქტორი დაივლის ვაგონებს, ასწორებს გაფუჭებულ ადგილს და წესიერებას აქვარებს, დაუსტვენს,

რომ გაუდგნენ გზას. მაგრამ უცებ, როცა მატარებელი, მანქანა და ღონე აქვს, მიჭქრის, კონდუქტორი დაიუვირებს: „სიდი ტყდება“! ამ ვგორილზე შეძინებული ვაგონები სწუდებიან ერთმანეთს და გაცხარებით გარბიან იქით-აქეთ. შემანქანე და კონდუქტორი გამოუდგებიან და იჭერენ გაქცეულებს, იჭერენ, სანამ უველას, ორს გარდა, დაიჭერენ. ეს ორი კი ღგობა — ერთი შემანქანედ, მეორე — კონდუქტორად და თამაში სელახსლად იწუება.

რ ე ბ უ ს ნ ი

(წარმოდგენილი ანდ. ბაქრაძის მიერ)

ნაკელო სახელი

მე-16 №-ში მოთავსებულ რეზუსების აღსნა:

- 1) ღიასვი რიონზე ზატარაბა. — 2) ზამთარი.

ნაკადულის რედაქციაში და წ.-კ. საზ.

ქალაქში იყიდება შემდეგი წიგნები:

ფლავრები, ვილჰელმ და იაკობ გრიმისა, ნაკადულის რედაქციის გამოცემა, ფასი . . 30 კ.

სომის თავ გადასავალი, თხზულება, მარკ-ტვენისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი 50 კ.

რას გვიჩვენებს ოთახი. თხზულება ავენაროუსისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი 20 კ.

გიილუბა ხელის მოწერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდის.

საქმაწვილო სურბთებინი ქურნალი

ნ ა კ ა დ უ ლ ი

წელიწადი მიმწესო

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ქურნალი „ნაკადუ-ლი“ მცირე წლოვანთათვის **12** წიგნი ქურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

გარდა ამისა 1910 წლის ხელის-მომწერლებს ბრემიად შეეცემათ:

- I. დედაჩივა და კუდიანი ვარსკვლავი, — ზღაპარი ეკადლისა ექვსი სურათით. — II. მარჯნობი, — ზღაპარი ეკადლისა ოთხი სურათით.
- III. თორმეტი და, — ზღაპარი ეკადლისა ერთი სურათით. — IV. მართული მხატვრული ასომეხი კუბიკიჯაჟი.

ქურნალს ხელმძღვანელობს ს. უწყვეს სარგანებოდ აჩნეული სარედაქციო კომისია.

ფასი ქურნალისა: წლიურად ხუთი მანეთი. ნახევარს წლით სამი მან. სამხდვარ გარედ: წლიურად შეიდი მანეთი. ნახევარ წლით ოთხი მან. მცირე წლოვანთათვის 24 წიგნი სამი მან. — მოზრდილთათვის 12 წიგნი სამი მან. — ხელის-მოწერა შეიძლება წლიურად და ნახევარი წლით. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერა მიიღება:

- 1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.
- 2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მალაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერთ:

ვისაც ქურნალის ნომრები დაეკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე
გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.